

Zeven stappen om te checken of leerlingen de leerstof begrijpen

Vragen stellen aan leerlingen is nog steeds een nuttige manier om te checken of leerlingen de leerstof begrepen hebben. Door vragen te stellen kan de leerkracht ook goed aansluiten bij op het niveau van leren van de leerlingen en haar/zijn instructie hieraan aanpassen of passende voorbeelden geven. Vooral na werkvormen waarin de leerlingen relatief passief zijn geweest (demonstratie, presentatie, film, enz.) is het stellen van vragen een passende aanpak. Hieronder worden zeven stappen beschreven voor het checken of leerlingen de leerstof begrepen hebben.

1.

Bereid een grote hoeveelheid mondelinge vragen vooraf voor ...

Stel vragen op op verschillende denkniveaus, ook vragen op het niveau van hogere-orde-denken. Een serie vragen opslaan op kaartjes of in een digitale vragenbak kan zeer behulpzaam zijn, omdat je ze steeds opnieuw kunt gebruiken.

2.

Stel veel korte vragen op hoofdpunten, aanvullende punten en op het proces van onderwijzen...

Door vragen te stellen die om een kort antwoord vragen kun je snel een beeld krijgen van de mate waarin aangeleerde zaken bekend zijn bij de leerlingen. Dit heeft vooral nut bij lessen die zicht richten op basisvaardigheden of feitenkennis.

3.

Stel zowel vragen aan leerlingen die hun hand wel opsteken en die hun hand niet opsteken ...

Schattingen geven aan dat in veel klassen 80% van de vragen beantwoord worden door slechts 20% van de leerlingen!

Leerkrachten geven gemakkelijk de beurt aan leerlingen die hun hand opsteken wanneer zij een vraag stellen. Ook is het waarschijnlijker dat die leerlingen het juiste antwoord geven. Zo durven leerlingen die onzeker zijn nooit antwoord te geven, uit angst dat hun antwoord fout is. Bovendien haakt een deel van de klas af, omdat zij denken de antwoorden niet te weten. Met vragen stellen zou je alle leerlingen moeten zien te betrekken.

4.

Vraag leerlingen om de regel of het proces in hun eigen woorden samen te vatten ...

Niet alleen de uitkomst is van belang, maar ook de manier waarop de leerling tot een antwoord is gekomen. Vraag daarom naar de stappen in het denkproces van de leerling. Leerlingen met beperkte leerstrategieën kunnen dan leren van leerlingen met goede strategieën om problemen op te lossen.

5.

Zorg dat alle leerlingen de antwoorden opschrijven, terwijl de leerkracht langsloopt ...

Je kunt de leerlingen hun antwoord op een vraag op te schrijven op papier of op een tablet. De leerkracht loopt langs om de antwoorden te bekijken of vraagt de leerlingen het antwoord omhoog te houden naar de leerkracht toe. Zo kunnen ook leerlingen die niet zo zeker zijn over hun antwoord gemakkelijker meedoen zonder dat iedereen ziet dat ze het fout hebben. De leerkracht kan zo ook zien of veel leerlingen het fout hebben en dan aanvullende instructie geven.

6.

Laat de leerlingen hun antwoorden opschrijven en laat ze die checken met hun buurman ...

De leerlingen kunnen hun antwoorden opschrijven op een antwoordblad, in een notitieblok of op een tablet. Ze kunnen dan elkaars werk nakijken. Dit werkt heel goed in groepjes leerlingen met uiteenlopende leercapaciteiten.

7.

Schrijf aan het eind van de instructie de hoofdpunten op het bord en laat de leerlingen hier in groepjes over praten ...

Groepjes van twee of vier leerlingen gaan tegen het eind van de les bij elkaar zitten en bespreken met elkaar wat zij geleerd hebben. De leerkracht kan twee of drie vragen meegeven, op het (digi)bord, om te bespreken in de groepjes. Als er tijd genoeg is kan van ieder groepje een leerling de belangrijkste uitkomsten van het gesprek plenair terugrapporteren.